

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ J. Ž.**, bývajúceho v K., **2/ M. Ž.**, bývajúceho v K., zastúpených Advokátskou kanceláriou P. D. s.r.o., so sídlom v K., proti žalovanému **M. Z.**, bývajúcemu v K., zastúpenému JUDr. A. T., advokátom v K., **o určenie neplatnosti právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 15 C 88/2005, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. novembra 2008 sp. zn. 3 Co 148/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovia 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalovanému spoločne a nerozdielne trovy dovolacieho konania 70,60 € k rukám alebo na účet JUDr. A. T. do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 11. marca 2008 č. k. 15 C 88/2005 – 119 žalobu na určenie neplatnosti darovacej zmluvy z 1.6.2003 uzavretej medzi A. Ž. a M. Z., ktorej predmetom bol spoluvlastnícky podiel v jednej polovici nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území S., K., zapísanej na LV č. X. ako parcela č. X., zastavané plochy o výmere 356 m² a rodinný dom súpisné číslo X. na parcele č. X., K. zamietol. Žalobcom 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému spoločne a nerozdielne trovy konania 9 731,-- Sk k rukám právneho zástupcu a na účet súdu trovy štátu 13 968,-- Sk, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Dospel k záveru, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 80 písm. c/ O.s.p.), pretože určením neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy by sa ich právne postavenie nezmenilo (zákonná možnosť riešenia otázky obdarovania žalovaného v dedičskom konaní po A. Ž.). Za nedôvodné považoval tvrdenia o

absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy pre nedostatok slobody a vôle a nespôsobilosti na právne úkony darujúcej A. Ž., keď zo záverov znaleckého dokazovania vyplýva, že bola spôsobilá plne posúdiť svoje konanie a právny úkon (darovaciu zmluvu) uzavrela slobodne, vážne a lieky, ktoré užívala, nemohli u nej vyvolať ani prechodnú duševnú poruchu. Aj sporný podpis na darovacej zmluve patrí nebohej A. Ž., hoci ho nepísala samostatne. Darovacia zmluva nebola uzavretá ani v rozpore s dobrými mravmi. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a trovách štátu podľa § 148 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 27. novembra 2008 sp. zn. 3 Co 148/2008 na odvolanie žalobcov rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V plnom rozsahu sa stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu a jeho odôvodnením, na ktoré v podrobnostiach poukázal. Uviedol, že v odvolaní neboli vznesené žiadne nové skutočnosti, ku ktorým by bolo potrebné prihliadnuť v odvolacom konaní. Úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože ich náležitým spôsobom nevyčíslil (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali dovolanie žalobcovia 1/, 2/. Žiadali ho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietali, že postupom odvolacieho súdu, ktorý napriek skutočnosti, že žalobca 1/ prostredníctvom právneho zástupcu oznámil, že nesúhlasí s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania, vec bez nariadenia pojednávania prejednal, čím im bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Na nariadení pojednávania trvali z dôvodu, že nesúhlasili s rozsahom dokazovania na súde prvého stupňa a jeho vyhodnotením a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcov uviedol, že odvolací súd vo veci rozhodoval podľa novely Občianskeho súdneho poriadku účinnej od 15.10.2008, kedy bolo možné zo zákona rozhodnúť bez nariadenia pojednávania a súhlas alebo nesúhlas účastníkov sa nevyžadoval. Skutočnosti, ktoré mali byť podľa názoru žalobcov preukazované na odvolacom pojednávaní, mohli preukazovať a namietat' v rámci prvostupňového konania. Navrhol preto dovolanie odmietnuť a priznať mu špecifikované trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho

pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ale takému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Vzhľadom k tomu dovolanie žalobcov nie je podľa § 238 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalobcov by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku či uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený,

ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky väd taxatívne v ňom vymenovaných, iné procesné vady konania alebo nesprávnosti rozhodnutia, i keby k nim v konaní došlo, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Treba pritom uviesť, že z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Žalobcovia procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní nenamietali a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

V dovolaní žalobcovia namietali vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. t.j., že postupom súdu sa im odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

K odňatiu možnosti žalobcov konať pred súdom malo podľa ich názoru dôjsť tým, že odvolací súd rozhodol vo veci (napadnutej na krajský súd 17.6.2008) bez nariadenia pojednávania (27.11.2008) napriek tomu, že na výzvu súdu výslovne uviedli (žalobca 1/), že s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania nesúhlasia.

Dňom 15. októbra 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 384/2008 Z.z., ktorý novelizoval Občiansky súdny poriadok, a to aj jeho ustanovenie § 214.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (účinného od 15.10.2008) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 (účinného od 15.10.2008) v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

V zmysle § 372p O.s.p. sa na konanie začaté pred 15.10.2008 použijú predpisy účinné od 15.10.2008, ak nie je ďalej ustanovené inak. Keďže ďalej nie je o možnosti odvolacieho súdu aplikovať ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15.10.2008 aj na konanie začaté do tohto dňa ustanovené inak, krajský súd postupoval správne, keď v danom prípade aplikoval ustanovenie § 214 ods. 2 v znení po 15.10.2008.

Z dikcie ustanovenia § 214 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p. vyplýva, že bez pojednávania nemôže odvolací súd meritórne rozhodnúť veci, ak a/ zistí, že je potrebné na účely správneho skutkového stavu vykonať (zopakovať) dôkazy, b/ súd prvého stupňa rozhodol bez pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V predmetnej veci je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa, teda mal za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a o veci aj správne rozhodol, súd prvého stupňa rozhodol na pojednávani a nejde tu ani o verejný záujem, keďže nejde o vec týkajúcu sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spor týkajúci sa územného celku sídliska a pod. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vyvodit', že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávania vykonať vždy verejne. Ak teda rozhodol súd prvého stupňa na pojednávani odvolací súd v zásade nemusí nariad'ovať pojednávania. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávania, ak to považuje za potrebné.

Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ prejednal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej dňa 27.11.2008 (t.j. po 15.10.2008) bez nariadenia odvolacieho pojednávania, i keď žalobca 1/ na výzvu súdu (pred 15.10.2008), či súhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu bez pojednávania, reagoval nesúhlasom. Postup odvolacieho súdu nemal za následok odňatie žalobcom možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. Nedošlo k znemožneniu realizácie ich procesných práv, priznaných im v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany ich práv a právom chránených záujmov, pretože odvolací súd nepostupoval v rozpore s príslušnými procesnými ustanoveniami.

Z obsahu dovolania možno vyvodit', že žalobcovia namietali nesprávne vyhodnotenie vykonaného dokazovania.

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. Napokon nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Pokiaľ žalobcovia v dovolaní namietali, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale tiež prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcov boli opodstatnené, nimi uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval (zhodne so súdom prvého stupňa), prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danej veci prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa úpravou odvolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení

s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalovanému náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za jeden úkon právnej služby, ktorý poskytol žalovanému vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu 18.3.2009 (§ 14 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 11 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 53,49 €, čo po pripočítaní náhrady za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške stotiny výpočtového základu (6,95 €) a DPH predstavuje spolu 70,60 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská